

Historien om Julemærket og Julemærkehjemmene

I over 100 år har Julemærkehjemmene hjulpet udsatte børn. I starten var udfordringen tuberkulose. I dag handler det om at hjælpe børn mod mobning, ensomhed og overvægt.

Det hele startede i 1903, da postekspedient – og senere postmester – Einar Holbøll fik en god idé.

Med al den post der blev sendt ved juletid, kunne man med en frivillig ekstraporto på jule- og nytårshilsner, samle penge ind til støtte for syge børn. Allerede året efter udkom verdens første Julemærke, som i snart 100 år har været grundlaget for oprettelse og drift af Julemærkehjem i Danmark. Prisen for Julemærket var i begyndelsen 2 øre.

I starten af 1900-tallet var tuberkulose den mest frygtede folkesygdom, og når lungesygdommen ramte børn virkede den ekstra uretfærdig og grusom. Derfor blev de første seks års indsamlinger brugt til opførelsen af Julemærkesanatoriet ved Kolding, der blev indviet i 1911. Sanatoriet blev samme år overdraget Nationalforeningen til Tuberkulosens Bekæmpelse, idet man fandt det uhensigtsmæssigt, at to organisationer arbejdede med samme formål. Julemærkekomiteen – som i dag hedder Julemærkefonden – besluttede at de indsamlede penge fremover skulle benyttes til oprettelse og drift af rekonvalescens for børn.

De to første Julemærkehjem

Allerede i 1912 var de to første Julemærkehjem en realitet, da to tidligere børnehjem i hhv. Juelsminde og Mørkøv blev ombygget og nyindrettet. Året efter påbegyndtes opførelsen af Julemærkehjemmet i Svendborg, som blev indviet i 1914.

De følgende år, der var præget af trange tider under 1. verdenskrig og efterkrigstiden, drev Julemærkekomiteen disse tre rekonvalescenshjem, men i 1928 fik man tilbudt bygningerne og parken til den gamle herregård Lindersvold ved Fakse, til en meget fordelagtig pris, og dermed var Julemærkehjem nummer fire en realitet. 10 år senere, i 1938, indrettedes redaktør Jessens villa Fjordmark ved Flensborg Fjord til Julemærkehjem specielt for sønderjyske børn, og allerede et halvt år efter, i maj 1939, indviedes et nybygget Julemærkehjem i Hobro. Dette hjem blev opført specielt med henblik på behandling af astmabørn.

Det havde længe været et ønske at skaffe et hjem specielt for småbørn, og helst ikke for langt fra København. I 1947 blev dette ønske opfyldt ved købet af den store villa Kildemose ved Ølsted Strand i Nordsjælland, og efter

ombygning indviedes det syvende Julemærkehjem i 1948. I 1957 blev Julemærkehjemmet i Juelsminde overdraget til Den Kellerske Anstalt ved Brejning.

Flere Københavnerbørn

Det ændrede klientel med overvægt fra københavnsområdet bevirkede, at komiteen i 1960 startede opførelsen af et nyt Julemærkehjem ved Skælskør.

Dette hjem kunne indvies i 1962, og Julemærkekomiteen rådede da atter over syv hjem med plads til 283 børn.

Men af økonomiske årsager blev Julemærkehjemmet i Mørkøv overdraget til Mørkøv kommune i 1970. I 1971 blev Julemærkehjemmet i Svendborg overdraget Svendborg kommune, og Lindersvold blev overdraget til børne- og ungdomsforsorgen. Siden 1971 har der således været fire Julemærkehjem med tilsammen 140 pladser. I 2001 er antallet vokset med 10 nye pladser efter en udbygning af Kildemose.

Julemærket har også hjulpet andre

Foruden oprettelsen og driften af Julemærkehjemmene har Julemærkefonden igennem årene ydet væsentlige beløb til andre formål til gavn for børn. Eksempelvis fik opførelsen af behandlingshjemmet Dalegården i Skåde ved Århus et tilskud på 1,5 mio. fra Julemærkekomiteen. Til bekæmpelse af børnetuberkulose på Grønland er der også stillet store beløb.

På Einar Holbølls tid var tuberkulose tidens svøbe, i dag er psykiske og sociale problemer den overvejende årsag til at børn skranter. Og der er – desværre – stadig brug for Julemærker og hjemmene til at lette tilværelsen for de børn, som har det svært.

Kilde: Julemærkefondens hjemmeside.

Om MEGA Julemærkerne

Det første Mega Julemærke udkom i 2011. Det var ikke i en særlig anledning, men ideen bag udgivelsen sprang ud af samarbejdet mellem Julemærkefonden og Post Danmark, hvor Julemærket dengang blev trykt var at det primært skulle være et mærke til det stigende pakkesalg. **Kilde: Julemærkefonden.**

Jan Krolak. Den 5. december 2018



2011. Julenisser laver halløj. MEGA julemærke

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 4.** / 2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 8.**



2012. Julemærkehjem i 100 år.

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 1.**
2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 5.**



2013. *Jul i gamle dage*. MEGA Julemærke

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 3**.

2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 7**.



2014. *Julemotiver*. MEGA Julemærke.

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 1**.

2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 5**.



2015. *Hvilket postbud – en due.* MEGA Julemærke.

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Spejlvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 2.**

2) Retvendt perfinbillede. **Stilling 6.**



2016. *Glædelig jul fra alle skovens dyr.* MEGA Julemærke.

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 3.**

2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 7.**



2017. Jul i den gamle nissegård. MEGA Julemærke.

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 1.**

2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 5.**



2018. Jul i Troldeskoven. MEGA Julemærke.

Farver: Flerfarvet.

Perfinbillede: 21, Tal 3, PSF – forlaget v/ Jan Krolak. København.

Fra venstre mod højre: 1) Retvendt perforeret perfinbillede: **Stilling 1.**

2) Spejlvendt perfinbillede. **Stilling 5.**